

## **Koillis-Savon kirjastoauton tarkastelusta aiheutuvat toimenpiteet**

Kasvun ja oppimisen lautakunta 26.08.2025 § 36  
13/12.03.02/2025

Valmistelija

Teemu Laasanen, rehtori-sivistysjohtaja, puh. 044 753 0295

Kaavin kunnanhallitus päätti 10.2.2025, että Koillis-Savon kirjastoauton tarkastelu laitetaan vireille ja tarkastelun aikana varataan kuntalaisille vaikuttamisen mahdollisuuksia. Kaavin ja Tuusniemen kunnat omistavat Koillis-Savon kirjastoautosta kumpikin 25 % ja Kuopion kaupunki 50 %. Kuopion ja Tuusniemen kunnat tekivät vastaavan päätöksen Koillis-Savon kirjastoauton tarkastelun vireille laittamisesta.

Päätös oli julkinen. Sen lisäksi asia laitettiin vireille kuulutuksella 5.5.2025 Kaavilla, Kuopiossa ja Tuusniemellä. Kuulutuksessa julkaistiin linkki sähköiseen kyselyyn sekä kuntalaistilaisuuksien paikat ja ajankohdat. Kuntalaisille varattiin näin mahdollisuus kertoa mielipiteensä ja vaikuttaa asiaan. Vaikuttamismahdollisuuksien varaamisen avulla kartoitettiin myös sitä, miten korvaavaa palvelua voitaisiin tuottaa ja lieventää niitä haittavaikutuksia, joita Koillis-Savon kirjastoauton mahdollinen lakkauttaminen aiheuttaisi.

### **Kuntalaiskysely**

Kysely oli avoinna 5.5.-4.6.2025. Kyselyyn oli mahdollista vastata myös paperilomakkeella, mikäli sähköinen kyselyyn vastaaminen ei onnistunut. Kyselyyn tuli 116 vastausta, joista 10 Kaavilta, 90 Kuopiosta ja 16 Tuusniemeltä. Tässä on tarkasteltu Kaavilta tulleita vastauksia. Kuopio ja Tuusniemi huomioivat omat vastauksensa omien kuntiensä päätöksentekoprosessissa. Kyselyssä kysyttiin asioimispysäkkiä, asioimistiheyttä ja sitä, käyttäkö vastaaja myös lähikirjastoa tai onko esteitä käyttää lähikirjastoa. Kyselyn vastaukset analysoitiin kunnittain. Kaavin vastaajista 70 % käytti kirjastoautoa kerran kuukaudessa tai useammin ja 30 % noin kerran vuodessa. 50 % Kaavin vastaajista käytti kirjastoautopalvelujen lisäksi kivijalkakirjaston palveluja.

Esteiksi kivijalkakirjaston (Kaavin kirjaston) käyttämiselle mainittiin välimatkat. Todettiin, että kunnan tulee tarjota palveluita myös syrjäkylille. Vastauksissa korostettiin kirjastoauton hyvää palvelua ja tärkeänä pidettiin etenkin lasten lukemista ja kirjastoautopalvelua sen edistäjänä. Toisaalta todettiin myös, että ehkä tärkeämpää olisi järjestää asiointikyytejä esim. kerran viikossa Kaavin kirjastoon.

### **Kuntalaistilaisuudet**

Kuntalaistilaisuudet toteutettiin Nilsiän kirjastossa 20.5.2025 klo 17, Tuusniemen kirjastossa 22.5.2025 klo 17, Juankosken kirjastossa 26.5.2025 klo 17 sekä Kaavin kirjastossa 4.6. klo 17. Tilaisuuksissa oli paikalla yhteensä 22 kuntalaista, joista 5 Nilsiässä, 9 Juankoskella, 7 Tuusniemellä ja 1 Kaavilla. Kaavin kuntalaistilaisuuden muistio on päätösesityksen liitteenä. Kaavin osalta kuntalaistilaisuudessa tuli esille se, että kirjastoautopalvelu on kallista, mutta voi olla syrjäkylillä tarpeen. Kaavin omatoimikirjastoa kiiteltiin, koska sinne pääsee asioimaan itselleen sopivina aikoina.

## Tilastotietoa Koillis-Savon kirjastoautosta ja sen käytöstä

Koillis-Savon kirjastoauto on otettu käyttöön 7.5.2008. Kirjastoauto on Volvo, mallia B12M. Ajokilometrejä on kertynyt noin 500 000. Auto joudutaan uusomaan lähivuosina, mikäli palvelu jatkuu. Uuden auton hankintakustannukset olisivat noin 500 000 – 600 000 €. Viime vuosien huoltokustannukset ovat olleet seuraavat:

2021: 7 297,68€  
2022: 5 890,87€  
2023: 14 032,75€  
2024: 9 373,80€

Koillis-Savon kirjastoauton käyttö on sen kustannuksiin nähden vähäistä ja kustannukset ovat yhtä lainaa kohden korkeat. Vuonna 2024 Koillis-Savon kirjastoauton kustannukset olivat yhteensä noin 80 613 € jakaantuen Kuopiolle noin 48 811 €, Kaaville noin 15 905 € ja Tuusniemelle noin 15 896 €. Lainoja tehtiin vuoden 2024 aikana Kuopion pysäkeillä 14 575, Kaavin pysäkeillä 1 953 ja Tuusniemen pysäkeillä 2 283 lainaa. Lainojen määrissä on mukana myös uusinnat.

Liitteenä pysäkkiluettelo ja pysäkkien lainamäärät vuoden 2024 aikana Kaavin osalta.

### Johtopäätöksiä

Kaavilla Koillis-Savon kirjastoauton lakkauttaminen tarkoittaisi palvelujen vähenemistä tällä alueella ja matkojen pitenemistä kirjastopalvelujen äärelle käyttäjien osalta. Toisaalta kirjastoauton lakkauttaminen toisi vuosittaisia säästöjä ja säästäisi suurelta kertainvestoinnilta, kun kirjastoauto joudutaan uusimaan (kokonaisinvestointi noin 500 000-600 000 €). Kaavilla on mahdollista korvata kirjastoautopalvelua järjestämällä asiointikyytejä ja huomioida näissä Kaavin kirjasto yhdeksi asiointiliikenteen pysäkiksi. Kaavin lähikirjasto toimii omatoimikirjastona ja siellä on mahdollista asioida myös silloin, kun henkilökunta ei ole paikalla. Tämä mahdollistaa asiointin silloin, kun Kaavin keskustaan on muutakin asiaa.

|                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|-----------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Vaikutusten arviointi | Vaikutuksia kuntastrategian ydinarvoon: Olemme toiminnassamme avoimia ja läpinäkyviä.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| Esittelijä            | Rehtori-sivistysjohtaja                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| Päätösehdotus         | Kasvun ja oppimisen lautakunta esittää edelleen kunnanhallitukselle, että:<br>1) Koillis-Savon kirjastoauto lakkautetaan Kaavin kunnan osalta 31.12.2025,<br>2) kirjastoauton lakkauttaminen purkaa Kuopion, Kaavin ja Tuusniemen välisen kirjastoautosopimuksen ja oikeuttaa sivistysjohtajan päivittämään tilanteen kirjastosopimukseen yhdessä Kuopion kirjastopalvelujen kanssa ja<br>3) mikäli Kuopio ja Tuusniemi tekevät saman ratkaisun, kirjastoauto laitetaan myyntiin ja mahdollinen ansio jaetaan Kaavin, Kuopion ja Tuusniemen kesken omistusosien mukaisesti. |
| Päätös                | Päätösehdotus hyväksyttiin.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |

Toimenpiteet ja otteet kunnanhallitus